RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

LAUSUNTO

1883922

Pvm/Datum/Date
6.5.2025

Dnro/Dnr/DNo
2049/00.00.01.00.02/2025

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunnan pyyntö asiantuntijan kuulemisesta ja asiantuntijalausunnon toimittamisesta asiassa O 29/2025 vp Luonnonlaidunten hoidon haasteet ja luonnon monimuotoisuus

Ruokaviraston_asiantuntijalausunto_asiassa_O_29_2025_vp

Ruokavirasto on vastaanottanut eduskunnan ympäristövaliokunnan pyynnön asiantuntijan kuulemisesta ja kirjallisen asiantuntijalausunnon antamisesta. Ruokavirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja toteaa kohteliaimmin seuraavaa:

Viljelijät ovat tehneet aktiivisesti ympäristösopimuksia CAP-kaudelle 2023-2027. Vuonna 2024 tehtiin 91 uutta sopimusta ja aiempiin sopimuksiin lisättiin yli 2 200 hehtaaria uutta alaa. Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimuksissa on tällä hetkellä mukana yhteensä 23 569 hehtaaria.

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimukseen kuuluvaa aluetta hoidetaan ja kunnostetaan hoitosuunnitelman mukaisesti esimerkiksi laiduntamalla tai niittämällä. Hoidon tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden ja maisema-arvojen säilyttäminen.

Sopimuksista maksettava korvaus perustuu alueen hoidosta syntyviin kustannuksiin. Korvausta ei makseta alueista, jotka eivät vaadi hoitoa tai joiden hoidosta ei aiheudu kuluja. Tällaisia ovat esimerkiksi laidunalueen yhteydessä olevat laajat kalliot, kivikot, hietikot ja veden valtaamat alat. Sopimukseen ei myöskään hyväksytä sellaista alaa, jolla ei ole tavanomaisesta poikkeavia luontoarvoja eikä alaa, jonka luontoarvoja toimenpiteen mukainen hoito ei edistä.

Syitä miksi alueita ei ole hyväksytty sopimukseen

Saaristoalueilla:
- Maaperä usein kallioista ja kivikkoista, nämä alat eivät hyödy hoidosta
- Puusto on kallioiselle maaperälle tyypillistä tasaikäistä ja lajista ja kasvillisuus jäkälää. Eläinten kulkeminen alueella ei juurikaan muuta alueen jäkäläisyyttä. Laidunhistoria puuttuu.
- Hiekkaista aluetta, jossa ei ole laidunnettavaa. Sopimusehtojen mukaan maaperän eroosio tulee estää.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7

- Ruovikkoista aluetta ei ole kunnostettu ennen sopimukselle hakemista. Eläinten laiduntaminen ei ole mahdollista, aidat puuttuu.
- Ala ollut aiemmin sopimuksessa, mutta sitä ei ole hoidettu, on kasvanut umpeen eikä tuenhakijalla ole ollut kiinnostusta hakea kunnostusraivauskorvausta.
- Eläinten hyvinvointi on kyseenalaista ruuan niukkuuden takia, eikä sopimukseen haettuun alaan kuulu muitakaan parempia alueita.

Sisä-Suomessa:
- Sopimukseen on aiemmin hyväksytty talousmetsää, joissa on pian päätehakkuu edessä. Metsänpohja on pääosin varvikkoista eikä metsälaitumen piirteitä ole.
- Metsäiset alueet ovat yksilajista puustoa eikä omaa juurikaan metsälaitumen piirteitä.
- Sopimusaluetta ei ole hoidettu edellisellä kaudella lainkaan.
- Sopimusalue on tavanomaista luonnonhoitopeltoa eikä siinä ole tavanomaista arvokkaampaa kasvillisuutta, hoitomuotona usein niitto, eikä poiskorjuuta ole mahdollisuus toteuttaa.

Maastokatselmoinnit on pääosin tehty

Kaikkiin CAP-kauden alussa 2023 haettuihin sopimuskohteisiin tehtiin säädösten mukainen maastokatselmointi kahden vuoden kuluessa sopimuksen hakemisesta. Menettely jatkuu samana myös myöhemmin haettaville sopimusaloille. Katselmoinnissa ELY-keskus tarkastaa sopimusalan tukikelpoisuuden ja vertaa hoitosuunnitelmassa kuvattua hoitoa sopimuskohteeseen. ELY-keskus voi lisätä tai vähentää sopimusaluetta katselmoinnin perusteella. Vuoden 2024 maastokatselmoinnit saattoivat vaikuttaa myös 2023 haettuihin sopimuksiin, jos maastokatselmointia ei ollut tehty vielä vuonna 2023.

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimusten tilanne 25.3.2025:

Pvm/Datum/Date
6.5.2025

Dnro/Dnr/DNo
2049/00.00.01.00.02/2025

	CAP-suunnitelman tavoiteala 2024, ha	Ilmoitettu ala, ha	Myönnetty ala, ha	Tavoite-ero CAP-suunnitelman ja myönnetyn alan välillä, ha	Tilamäärä = sopimusmäärä, kpl
Ylempi korvaustaso	11000	10 758,60	10 198,76	-801,24	481
Alempi korvaustaso	22000	14 693,40	13 370,72	-8 629,28	1 371
Aitaus, 1v	3000	2 135,37	1 385,51	-1 614,49	230
Kunnostusraivaus, 1v	3000	936,69	306,12	-2 693,88	204
Petoaitaus, 1v	200	537,28	154,80	-45,20	30
	33 000,00	**25 452,00**	**23 569,48**	**-9 430,52**	**2 316,00**